

lijo. Neumnost bi bila, zmanjšati velikost tega ogromnega razvijanja sile.

Proti Tripolisu.

K. B. London, 30. avgusta. "Temps" poroča iz Kaira: Poroča se od pristojne strani, da je veliki Senussi (načelnik Italijanom sovražnega arabskega plemena Senussov; op. ur.) na čelu okoli 10.000 mož, ki so oboroženi tudi s strojnimi puškami in topovi, ter jih vodijo nemški in turški oficirji, pričel korakati proti Tripolitaniji. Italijanska vlada poslala je ojačenja v mesto Tripolis.

Isti list še nadalje glasom zasebnih virov poroča: Oklic velikega Senussija kliče vse Arabce, da naj hitijo k zastavi, da se spodi sovražnika iz Afrike. Francoske vlade sista dežela Marokko nahaja se baje že v polnem razburjenju.

Po zadnjih poročilih povišale so se bojne sile plemena Senussov na 34.000 mož. Italija in Francoska morata v Afriko ojačenja poslati. Arabci so proglasili proti njim „sveto vojno“.

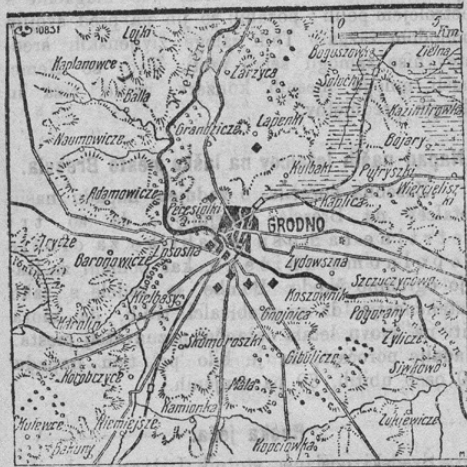
Turški uspehi.

K. B. Konstantinopol, 29. avgusta. Glavni stan poroča:

Sovražnik ponovil je dne 28. t. napade, ki jih je 26. in 27. t. proti oddelku Anaforta pričel. Sovražni napadi v zadnjih treh dneh bili so posebno trdovratni. Kljub temu bil je sovražnik popolnoma nazaj vržen, pri čemer je imel velike izgube. S protinapadi pridobili smo zopet nekaj od sovražnika zasedenih strelskih jarkov v našem središču; pri temu smo pokončali v jarkih se nahajajoče sovražne vojske. V bojih zadnjih dveh dni imel je sovražnik 10.000 mrtvih. Naše izgube so razmeroma majhne. Naši letalci, ki so se bojev udeležili, metali so uspešno bombe na postojanke in taborišče sovražnika.

Trdnjava Grodno.

Izmed maloštevilnimi trdnjavami, ki so ostale še v ruski lasti, nahaja se tudi Grodno, katerega zemljevid danes objavljamo. Grodno leži

Die Festung Grodno.

na desnem bregu Njemena in je glavno mesto ednako imenovane gubernije. Mesto je precej veliko, kajti imelo je že leta 1837 okoli 46.000 prebivalcev.

Razno.

Cenjeni naročniki! Prosimo, da naj vsakdo svojo zaostalo naročnino poravnava, ker nam ni mogoče, vsakemu posebej pisati. — Uprava „Štajerca“.

Instaliranje novega prošta g. dr. Jurkoviča v Ptuj se je vršilo pod velikimi slovesnostmi. Javna poslopja mesta so bila v zastavah. Novega g. prošta so sprejeli vodje uradov in mnogo občinstva. Prepričani smo, da bo novi naš g. prošt, ki je priljubljen in spoštovan po vsej spodnji Štajerski kot pravi dušni pastir, našel v Ptuj drugo domovino in da mu bo njegov

težki posel vsled zaupanja ter ljubezni prebivalstva samega olajšan.

Prevzvišeni knez in škof lavantinski dr. Miha Napotnik dospel je pretekli terek popoldne v Ptuj. Bil je ob velikem navdušenju sprejet. Glavni sprejem se je vršil na mestnem trgu pred rotovžem. Na tem kakor tudi na raznih drugih poslopih vihrale so nemške in cesarske zastave. Posebno izbrana vojaška in civilna godba je svirala na trgu. Otroci v belih oblekah so pozdravili cerkvenega dostojanstvenika. Potem je g. župan in deželni poslanec Jos. Ornič v izbranih besedah pozdravil knezoškofa; spominjal se je težkih časov in zaklical ob koncu svojega navdušenega govora trikratni „Heil“ našemu cesarju. Viharno je zbrana množica ta klic pozdravila. Godba pa je zasvirala našo in nemško cesarsko himno. S prav lepimi in k srcu segajočimi besedami je g. knezoškof odgovoril; vidilo se mu je iz obraza veselje nad tem krasnim sprejemom v vedno zvestem avstrijskem mestu Ptuj. Lepo in prikupljivo je govoril tudi novi naš prošt g. dr. Jurkovič. Posebno omeniti je tudi, da je v imenu šolske mladine mali Slawitsch, sin g. trgovca Leopolda Slawitscha, ki je tudi član „Štajerčevega“ odbora, z jako lepo deklamacijo pogumno in v lepih besedah pozdravil cerkvenega dostojanstvenika tako, da je bilo vse ginjeno in veselo. Pa tudi neko malo deklico je za njeno deklamacijo pohvaliti. Tudi cerkvena pridiga prevzvišenega knezoškofa je bila krasna. Posebno veselila je ptujsko ljudstvo škofova beseda, da se boče z novim proštom uresničil zaželjeni mir v Ptuj. V četrtek se je vršila sv. birna, katere se je udeležilo precejšno število otrok.

V znamenju zmage zlatega klasa. Pišejo nam: Da se izogne zmotam in zavlačevanju pri naročitvah klasovih znakov, smo prošeni, da izrecno povdarimo, da je nasloviti, kakor je razvidno iz lepakov in dopisov oficijelnega vojnopomožnega mesta štaj. namestništva, brez izjeme vsa naročila in vprašanja glede klasovih znakov in klasovih dni na Štajerskem na namestništvo, oficijelna vojna pomoč, Gradec, Grad, polnadstropje; to mesto namestništva je prevzelo skupno naročilo za celo Štajersko.

Izmenjava medenih možnarjev. Pišejo nam: Posestniki ki hočejo svoje medene možnarje zamenjati za železne — kar se mora pri občinah prijaviti — se preloži rok od 19. avgusta t. l. na 25. septembra 1915

Velika nesreča je umrljivost otrok poleti, kadar se sveže mleko hitro pokvari in kadar ubogi mali dojenčki ne morejo imeti zanesljive hrane. Vsaka previdna mati boče tedaj začasno napravila poskus, dati svojem malemu ljubčku staroznano Nestle'jevo moko za otroke, ki jo mali izborni prebavijo in ki je tudi prav poceni. Poskusna doza zastoj po: Nestle-družbi za moko za otroke, Dunaj I, Biberstraße 49a.

Izkaz žvinkih sejmov, ki se vršijo na Štajerskem meseca septembra 1915. Politični okraj Bruck: Breitenau-Sträßack dne 14., Tragöb Pichl dne 16., Gußwerk dne 27., Mariazell dne 28.; Celje: Vojnik dne 7., St. Jurij dne 20., Laško dne 21.; Deutsch-Landsberg: Eibiswald dne 14.; Laško dne 21.; 20.; Feldbach: Feldbach dne 24.; Konjice: Vitanje dne 14.; Judenburg: Obdach dne 1., Weißkirchen dne 21.; Lipnica: Lang dne 11., Sv. Vid dne 15., St. Georgen a. St., Leutschach dne 21., Ehrenhausen dne 24., Lipnica dne 25., Gleinstätten, Wildon dne 29.; Leoben: Mautern dne 11.; St. Stefan dne 13., St. Michael dne 14., 15., Wald dne 20., Trofaich dne 24.; Liezen: Liezen dne 20., Trieben dne 22., Lassing dne 23., Rottenmann dne 29.; Ljutomer: Ljutomer dne 14.; Müzzuschlag: Spital a. S. dne 14., Langenwang dne 18., Stainz dne 23.; Ptuj: Ormož dne 6., Sv. Lovrenc na Dr. p. dne 29., Črna gora dne 7., Pobrežje dne 6., Breg dne 13., Rogatec dne 14., Trnovski vrh dne 2.; Mozirje: Mozirje dne 7.; Brežice: Žigerski vrh dne 1., Sv. Gora dne 7.; Dobje dne 9., Golobinjak dne 14., Zdole dne 15., Kapele dne 97., Podsreda dne 21., Planina dne 25., Pilštanj dne 29.; Voitsberg: občina Piber dne 9., Hirschberg-Rein dne 13., Ligist dne 21., Modriach dne 24., Mooskirchen dne

29., Sala dne 20., Voitsberg dne 29.; Fischbach dne 1., Gleisdorf dne 20.; Sl. Gradec dne 9., St. Janž pri Spod. Dravci dne 13., Sv. Martin pri Slov. Gradcu dne Remšnik dne 24., Marenberg dne 29., S. dne 29.; mesto Gradec: Gradec dne 2., 23., 30.; mesto Maribor: Maribor dne 11., 18., 22., 25.; mesto Celje dne 7.; Ptuj: Ptuj dne*1. 7., 9., 15., 21., 22., 29.

20 vagonov slame zgorelo. Preteklo ponoči izbruhnil je na posestvu ministra predsednika grofa Stürgkha v Halben pri Radgoni požar, ki je vpepelil okoli 20 vagonov slame. Požarna bramba zamogla je omejiti in več okoli ležečih, z žitom napolnjenih vagonov, da se ne bi razširilo, ni bilo šup rešiti. Pravijo, da je nekdo nalašč zažgal.

MLADA tatica. 16 letna Tereza Žigler je bila v bolnišnici v Marenbergu ubijena. Pokradla je blaga za več kot 200 kron in bila vsled tega na 8 mesecev težke ječe sojena.

Vtonil je v Mariboru pri kopanju kodravi neki nemški vojak.

Ustreljen po prekem sodu. „Laiten Zeitung“, uradno glasilo kranjske vlade, poroča, da je Ivan Brence, posestnik in krčmar v Dravogradu, 10 na Kranjskem, je bil dne 24. avgusta 1915 zaradi razžaljenja Veličanstva in sovražnih izrazov od c. in kr. 5. armade etapnega komanda na smrt obsojen ter takoj ustreljen.

Nemški učitelji v boju. Listi poročajo, da služi v nemški armadi 54.518 učiteljev, 34,4% vsega učiteljstva. Za oficirje bilo je 2781 učiteljev.

Od mrtvih vstal je učitelj g. Krotli Poličan. Svoj čas se je uradno javilo, da je sil iz Proseka pri Trstu, kjer služi pri vojski.

Ob obletnici bitke pri Tannenburgu, v kateri je nemški feldmaršal Hindenburg z grozovito porazil, določil je nemški cesar se naj 147. (mazurski) nemški infanterijski regiment za večne čase imenuje „regiment feldmaršala Hindenburga“. Cesar Viljem tem obvestil Hindenburga v jako laskavem noročnem pismu.

V osvojeni Varšavi. Listu „Deutsche schauer Zeitung“ posnemamo: Ker se varšavtovanjari in bankirji upirajo navezati z ruskimi državljani kupčijske stike, jih je direktor bernator pl. Etzdorff spraviti v koncenijske tabore ter je obenem ukazal zapreti podjetja. Nemška železniška uprava vpe 15. septembrom direktni brzovlak Berlin-Podž-Lodz-Varšava. Vlak boče prevozil to pot 13 urah.

Neuvadna pisava in jezik pri zasebnem dopisovanju. Občinstvo se opozarja, da raven save, ki ni splošno znana (kakor n. pr. Poljska za slepce, stenografija i. dr.) ali takega jezika (kakor n. pr. albansčina, kitajščina, esperanto i. dr.) za dopisovanje v pisemnih pošiljkih se morajo po obstoječih predpisih oddajati v prte, povzroča znatno zamudo pošiljatelj. Prodajalec česar naj se vsakdo, ki mu je na tem le barv da se njegova korespondenca hitro dostavi, služuje splošno znane pisave in jezika.

Nočna brzovlaka štev. 5 in 6 vozita na progi Dunaj-Maribor-Trst in obratno.

Umrl je v Šoštanj u notar gosp. K. lšček. Pogreb se je vršil v soboto dne 28. avgusta. N. p. v. m. l.

Prebiranje črnovojnikov v Mariboru in 14 dnikov 1865. do 1872. se vrši v Gambia dvorani od 6. septembra do 12. septembra. Slovenski Bistrici se vrši prebiranje gostilni Kac 14. in 15. septembra; pri Lenartu se vrši prebiranje v Aublovi gopravi 17. in 18. septembra.

Umor bivšega državnega poslanca. Poopozarja, listi poročajo, da so kozaki sredi meseca listočega v vasi Laska Wola umorili nekdanjega državnega poslanka, deželnosodnega podpredsednika in škofski poselca majorja v rezervi Hugona pl. Krolla teh oskega. Ko so prišli Rusi v Przemysl, oblastvu Krolkovski s svojo družino preselil na pos Gradcu svoje žene, kjer so ga Rusi aretirali, češ da valstvo sumljiv vohunstva na korist Avstrije. Baterih j etapno poveljstvo ga je dalo naprej prejšnje svje v Przemysl, potem so ga pa internirali tako ka Laska Wola. Predno je bila proti njemu urate, o

preiskava zaključena, so ga kozaki napadli v njegovem stanovanju. Razbili so mu glavo in mu prizadeli mnogo drugih poškodb. Krolikovskega so našli dne 14. avgusta vsega krvavega poleg njegove postelje mrtvega. Pokopan je bil dne 22. avgusta v Przemyslu. Ruska kultura!

Na Kranjskem je določila deželna in vojaška oblast sledeče najvišje cene za slamo: za prešano slamo 7 kron, za rahlo slamo 6 kron.

V Loki pri Celju je ena oseba obolela na azijski koleri.

Odprava nekaterih carin. C. kr. kor. urad poroča: Začasno se odpravijo nekatere carinske postavke, med njimi za moko in mlinске izdelke, namenjene podrobni prodaji.

Mesarjem v Beljaku je bilo obrtno dovoljenje (koncesija) odvzeto. Ker so namreč mesarji v Beljaku ustavili prodajo govejega mesa, je glavarstvo izreklo nad njimi izgubo obrtnega dovoljenja ter razglasilo, da jim živinorejci že morda prodane živine ne smejo izročiti.

Konec izdajalca. Iz Semlina se poroča: Znani tukajšnji advokat dr. Vladimir Nikolič, ki je bil nekaj časa tudi hrvatski deželni poslanec, se je v Srbiji, izročeni bedi, obesil. Dr. Nikolič je lani, ko se je Srbe preganalo, s sovražnikom odšel. Vse njegove poskuse, da bi si pridobil na Srbskem primerno službo, je srbska vlada odklonila.

Ruski morilci. Iz vojnega tiskovnega urada se poroča: K mnogoštevilnim dokazom o barbarstvu, proti mednarodnemu pravu naperjenemu ravnanju Rusov z našimi vojnimi vjetniki prišel je novi dokument. Gefreiter Alfred Schlagg in infanterist Hago Trunk, oba od inf. regimenta št. 4, prišla sta dne 28. januarja v bližini vasi Grab zapadno Dukla prehoda v vojni vjetništvo. Zbežala sta pa preobčelena k našim četam. Izpovedala sta, da so ju Rusi popolnoma izropali, ko so ju vjeli. Zapli so ju v neko šupo. Nakrat sta slišala v neposredni bližini več strelcev. Schlagg je tekel iz šupe in je videl, da so Rusi 13 mož njegovega regimenta z na hrbtu zatezanimi rokami na povelje nekakega ruskega majorja postrelili. Oba vojaka hočeta na to izpoved priče. — Pri nas pa se vjetim Rusom bolje godi nego domačim vojakom!

Kolera. V Beljaku u zgodilo se je 6 slučajev azijske kolere, v Vipavi pa 4 slučajev.

Roparji ob štajersko-hrvatski meji. Iz Sevnice se poroča: Ker se je orožniškim postajam ob štajersko-hrvatski meji mnogo moštva odtegnilo, ne zamorejo posamezni zaostali orožniki mejo proti Hrvatski več tako izdatno zastražiti. Zato se množijo v tem okraju vlomi in roparski napadi. Dne 25. p. m. so v Zabukovju hrvatski roparji pri nekem vlamu 6000 kron pokradli. Med prebivalstvom vlada vsled tega razburjenje.

Plavo-belo-rdeče prepovedano. Praško policijsko ravnateljstvo objavlja sledeči razglas: „Prodaja trikolor, barvastih trakov, kokard itd. v barvah plavo-belo-rdeče brez ozira na sestavljenost teh barv ter s temi barvami okrašenih predmetov se splošno prepove. Kdor bi se temu ne pokoril, se bode proti njemu v zmislu § 11 cesarske odredbe od 20. aprila 1854 z denarno globo od 2 do 100 kron, odnosno z zaporom od 6 ur do 14 dni postopalo.“ — Češki listi prinašajo sledeče obvestilo: „Tribarvne nabiralne pušice češkega šolskega društva naj se takoj v pisarno društva odpošljejo, da se nove napravi.“

Pozor na ubegle vojne vjetnike. Vnovič se opozarja, da je dolžnost vsakega domoljubno mislečega državljanca, da stori vse, da se dože ubegli vojni vjetniki in oddajo bližnji orožniški postaji oziroma da se naznani vsako vest o teh osebah bližnjemu političnemu okrajnemu oblastvu oziroma c. in kt. vojaškemu poveljstvu v Gradcu ali pa bližnji orožniški postaji. Prebivalstvo se pred takimi vojnimi vjetniki, pri katerih je prav verjetno, da vohunijo, najnujnejše svari; zlasti se opozarja na to, da bo vsako kakršnokoli že podpiranje ali dajanje potuše, opustitev naznanjenja, prenočenje itd.

sumljivih ubežnikov najstrožje kaznovano. Zlasti velja to za gostilničarje, ki imajo pričakovati poleg teh zakonitih posledic in naznanenja radi pogreška proti zglaševalnim predpisom še obrtnopolicijske posledice. Tudi se svari prebivalstvo, da ne prodaja ali daruje vojnim vjetnikom civilnih oblek, ker se jim na ta način olajša beg, se torej zakrivi kaznjivo dejanje. Kdor naznani varnostnim oblastvom ali vojaškim oblastvom podatke, na podlagi katerih se ujamejo ubegli vojni vjetniki ali kdor neposredno povzroči tako vjetje, dobi nagrade od 10 do 25 kron. Razdelitev nagrad je stvar vojaškega poveljstva, v čigar področju se nahaja dotična vjetniška postaja; proti razdelitvi, katero izvrši vojaško poveljstvo po lastnem prevdanku, ni pravne poti.

Blagovni vzorci (Mustersendung) namenjeni vojakom na bojnem polju. Vsled odluka c. kr. trgovskega ministerstva se je razpošiljanje blagovnih vzorcev, namenjenih vojakom na bojišču, pod pogoji, ki so bili svoj čas naznanjeni, razširilo še na več vojnih post. Vojnopostni uradi, na katere odsihmal lahko pošiljamo blagovne vzorce, naslovljene vojakom na bojišču, so ti-le: št. 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 23, 26, 31, 34, 39, 45, 46, 48, 51, 53, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 69, 73, 76, 77, 78, 81, 85, 88, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 105, 106, 107, 108, 109, 113, 116, 119, 126, 129, 130, 136, 140, 143, 145, 149, 150, 151, 154, 155, 157, 158, 159, 164, 168, 169, 170, 179, 180, 186, 187, 188, 189, 191, 201, 207, 208, 210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 251, 254, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 220, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 350, 504, 506, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, in 630.

Nepošten najditelj. V Celju je izgubila slikarjeva vdova Ana Bandeck hranilno knjižico za 622 kron in 5 bankovcev po 20 kron. Denar je našel krošnjar Peter Geczi in ga je zapravil. Krošnjarja so zaprli.

Dezertar ustreljen. C. in kt. vojaško sodišče v Gradcu je obsodilo gefreiterja Karla Jandl od 26. domobranskega regimenta zaradi neprestanih dezertacij na smrt. Jandl je bil v soboto dne 28. avgusta ob 7. uri zjutraj ustreljen. Ta slučaj naj bi služil kot svarilo za nedovoljeno uhajanje iz vojaščine.

Semensko žito. Komur manjka letos semenskega žita, naj se oglasi pri občini, katera mora vsa tozadevna naznanila vpsolati okrajnemu glavarstvu. Navede se naj velikost njiv, določenih za jesensko setev in koliko žita se rabi. Cene za semensko žito so uradno sledeče nastavljene: pšenica 1. septembra (očiščena) 37 K 77 v, od 15. septembra naprej 36 K 37 v, neočiščena od 1. do 15. septembra 36 K 2 v, od 15. septembra 35 K 3 v. Rž stane očiščena 30 K 26 v, neočiščena 28 K 86 v. Natančneje glede semenskega žita pri občinah in glavarstvih.

Izvažanje perutnine v vsa tuje dežele je naša vlada prepovedala. S tem bode pač v kratkem cena perutnine padla.

Železni denar. Nemški državni zvezni svet je razglasil, da se bode odslej koval denar tudi iz železa in sicer drobšč za pet pfenigov.

Mlinski izdelki iz koruze se smejo prosto uporabljati. Vlada namerava v bližnjem času ministersko odredbo z dne 26. marca 1915, s katero se je uredila uporaba moka, v toliko spremeniti, da se bo političnim deželnim oblastnim dalo pooblastilo, da smejo iste odrediti prosto prodajo in uporabo koruznih in činkvantinovih izdelkov (koruzni in činkvantinov zdrob in moka ter moka za polento), nadalje ječmenova moka, v kolikor se izdeluje ter ješprenj in pšenični zdrob. Kakor znano, se je tudi te mlinске izdelke dosedaj vstevalo med ono množino moka, katera je bila določena za uporabo. Radi tega se je te mlinске izdelke smelo prodajati le proti uradnim izkaznicam za kruh in moko. Od časa, ko se bo nameravana vladna odredba izdala, se bodo smeli imenovani mlinски izdelki v prodaji prosto prodajati, t. j.

brez izkaznic za kruh in moko. Ravnotako se tudi ne bo stavilo več nikake zapreke, ako se bo te mlinске izdelke rabilo v večji množini, kakor je po veljavni vladni odredbi za eno osebo predpisano. S to nameravano odredbo pa seveda ne bodo določbe o zasegi žita in moka ne korist države in izključna pravica za nakup in razpolaganje, ki jo ima sedaj vojno-žitno-prometni zavod, popolnoma nič prizadete.

Junaške smrti padel je dne 1. avgusta stotnik g. Ludvik Zwirn iz Stoperc pri Rogatcu. N. p. v. m.!

V Mariboru se je pojavila v nekaterih vojaških taboriških griža in pa tifus. Odredile so se stroge zdravstvene odredbe proti razširjenju teh nevarnih bolezni.

Mezda kmečkih otrok se vračuna v osebno-dohodninski davek. Prizivna komisija za osebno-dohodninski davek za Štajersko je črtala iz napovedi za osebno-dohodninski davek znesek 500 K, katerega je neki kmet izplačal svojim otrokom kot mezdo, ker so mu opravljali kmečka dela, in se je izrekla, da se znesek, katerega plača kmet svojim otrokom, da mu opravljajo kmečka dela, ne vračuna kot izdatek pri napovedi osebno-dohodninskega davka, češ, mezda, ki jo izplača kmet svojim lastnim otrokom, ne pride pri odmerjenju osebnodohodninskega davka v poštev. A proti temu odloku je vložil dotični kmet priziv na upravno sodišče, ki je pa bilo drugačnega mnenja in je razsodilo, da je vse eno, če kmet plača mezdo tujim delavcem, ali pa lastnim otrokom, če se le mezda sploh izplačuje. Torej se v bodoče sme delavska mezda, katero izplača kmet svojim lastnim otrokom, odšteti pri odmerjenju osebno-dohodninskega davka.

Proti laškim vohunom. Na Koroškem se od vojaške oblasti razglašalo: „Dognalo se je znake, da razpolagajo italijanski vohuni s sredstvi, s katerimi zamorejo našim sovražnikom tekem nekaj ur poročila dajati. Kdor bi tako poročevalno sredstvo razkril in prijetje storilcev omogočil, dobi premijo 5.000 kron.“

Pazite na deco! Dveletni sinček posestnika Brunner v Lessnigu prišel je z roko v mašino za rezanje krme. Nesrečnemu otroku je roko popolnoma odrezalo.

„Sacro egoismo“. Rimski „Avanti“ poroča: Vsled tega, ker je tujski promet v Italiji skoraj popolnoma izostal, objavilo se je do 1. junija v uradnem listu za severno Italijo 1.953 konkurzov. Le v Benetkah je 573 podjetij konkurz napovedalo. Zdaj pa slavni „polentarij“ že vidijo, kakšni dobiček nosi njih „sacro egoismo“ in kaj imajo od te svoje izdajalske vojne.

Mrtvega našli so, kakor se poroča iz Mariburga, mlinarja Avgustina Katz, ki je bil v Zaunegu v mlinu Eme Čas uslužben. Bržkone ga je zadela srčna kap.

Povožen je bil od vojaškega avtomobila 69-letni hlapec Franc Jurančič v Spodnjih Hočah. Zlomilo mu je levo nogo in so težko ranjenega v mariborsko bolnišnico prepeljali.

Velika nesreča se je zgodila v petek ponoči v Donawitzu na Zgornjem Štajerskem. Čeber tekočega železa se je prevrnil v neko jamo, kjer se je nahajalo več delavcev. Strašna tekočina je tri delavce popolnoma sežgala, tri pa težko opekla.

Veliki požar bil je v Sedlarjevem pri Podčetrtku. Zgorelo je v kljub vrlému delovanju gasilcev 17 poslopij. Seveda so s poslopji zgorele tudi vse zaloge žita in krme.

Napad. Kočarja Nikolaj Jurič in Urban Vodusek v Rogatcu sta napadla ponoči delavca Jerneja Nežmaha in sta ga do smrti pretepla. Oba sta zaprta.

Junaška smrt. Padel je junaške smrti vrli učitelj g. Maks Fleck od nemške šole na Bregu pri Ptaju. Doma je bil iz Sevnice. Čast mu!

Zgorela je na Štajerskem pri Muravi znana graščina Schratzenberg. Tudi en vojak je izgubil življenje, ker se ni mogel več rešiti iz gorečih razvalin.

Italijanski socialni demokrati, med katerimi je bilo že dolgo pred vojno očitno nesoglasje, so se zdaj razcepili in so v orožarnah v Lombardiji zaposleni delavci, ki so bili prej

Priz
boloznih,
dicalnega
dvigne tel
kr. dvorne
z natančni
Pri
se ima v
našnji inz

dosti vneti za vojno, začeli stavkati. Tudi v Turinu so začele stavkati delavke, zaposlene v tovarnah za izdelovanje vojaškega sukna.

Avstrijski municijski delavci v Ameriki. C. kr. korespondenčni urad poroča: Zanesljivo se poroča, da so v nevtrlnih državah, osobito v Ameriki, podaniki monarhije zaposleni kot delavci, inženjerji ali drugače v obratih, ki izdelujejo vojne potrebščine našim sovražnikom. Taki državljani, ki pozabijo svojo dolžnost, in ki tako ojačujejo sovražno vojno silo in zato otežkočujejo vojskovanje monarhije, ne zagreše le težke moralne krivde, marveč so krivi tudi hudodelstva proti vojni sili države po § 327 vojaške kazenske postave. Ta zločin se kaznuje s težko ječo desetih do dvajsetih let ali pa s smrtjo na vešalih. Okolnost, da se je storilo dejanje v inozemstvu, ne izključuje zasledovanje.

100.000 kron poneveril je višji poštni oficijal Josip Michl v Pragi. Slučajno so mu prišli na sled in so dobili pri hišni preiskavi skoraj ves denar. Michl je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Rudarski štrajk na Angleškem. Iz Londona se poroča: V južnem Walesu je pričelo na 10 000 rudarjev štrajkati.

Trdnjava Olita.

Pred kratkim so zavzele nemške čete malo rusko trdnjavo Olita, ki leži med velikimi

Die Festung Olita.

trdnjavami Kowno ter Grodno ob Njemenu. Prinašamo zemljevid te trdnjave.

Izpred sodišča.

Kazensko preganjanje zaradi oderuštv s cenami.

Najvišji sodni dvor je že drugič razsojal o sodbah deželne sodnije v Ljubljani glede oderuštv s cenami. Drugič je deželno sodišče razveljavilo razsodbo okrajnega sodišča, ki je kaznovalo neprimerno draženje neobhodno potrebnih živil, ter obsojenec oprostilo krivde in potrdilo razsodbo okrajnega sodišča. V prvem primeru je šlo za podraženje moke, v drugem pa za draženje krompirja.

Kmet je prodal 1000 kilogramov krompirja, in sicer po 15 K 100 kilogramov. Dne 19. decembra 1914 je pa izšla ministerska naredba, v kateri je bila določena namiznemu krompirju v Spodnji Avstriji najvišja cena na 9 K, v Gornji Avstriji na 10 K. V tej najvišji ceni so vračunjeni dovozni stroški na postajo in voznina do nakladalne postaje. Kmeta so naznanili in pristojno okrajno sodišče ga je obsodilo na štiri dni zopora in 40 K globe.

Kmet se je izgovarjal, da je zaračunal krompir le po 10 K 100 kilogramov ter da je prejel 5 K za izbiranje in dovoz do postaje. Sodnik ni pritrdil tem trditvam, ker je kolodvor oddaljen komaj tri kilometre in izbiranje krompirja je že vračunjeno v najvišji ceni. Obsojenec je ugovarjal tej obsodbi in deželno sodišče je ugodilo pritožniku ter kmeta oprostilo. Deželno sodišče pravi v svoji utemeljitvi, da je izšla naredba glede najvišjih cen že decembra 1914, prodaja krompirja se je pa izvršila meseca marca 1915, razmere so se od takrat spremenile, zlasti so cene v tem času v obče poskočile. Tržna cena ni sicer odločilna, kajti merodajni so le nabavni stroški, je pa tudi dvomljivo, če je toženec sploh imel hudoben namen, zahtevati pretirano ceno, zakaj kupec ni ugovarjal ceni.

Proti tej razsodbi je vložila generalna prokuratura ničnostno pritožbo v varstvo zakona. Najvišji sodni dvor je poučil nato vzklonicega sodnika, da je njegova razsodba pravna zmota ter da je toženec vsekakor kriv draženja. Če so najvišje cene iz decembra 1914, ne opravičuje to toženca, ker je tudi krompir iz leta 1914. Namen dejanja tiči v tem, da je toženec zahteval ceno, ki je očitno pretirana v primeri z njegovimi nabavnimi stroški. Blago je imel prodajalec že takrat, ko so se jele cene dvigati. Sklicevanje na splošno podraženje najvišji sodni dvor ne priznava. Meni namreč, da če bi hoteli podraženje opravičevati s tem, ni treba nič drugega, kakor da se prodajalci združijo, pa se dogovore glede podraženja. Z drugimi besedami bi rekli, da se cene ne določajo same, marveč jih določajo interesi. Najvišji sodni dvor priporoča podrejenim sodnijam, da naj vsako oderuštv s cenami kaznuje ob sedanjem hudem času. To velja za male navijalce cen enako kakor za velike. Če se bodo politične oblasti in sodišča ravnale po navodilu najvišjega sodnega dvora, potem se nam je nadejati, da se obustavi neznosno draženje vseh potrebnih živil. V vojnih časih je bila vedno draginja, toda vprašanje je, kdaj se doseže skrajna meja draginje. Za oderuhe s cenami take meje menda sploh ni, zakaj nekatere stvari so enkrat tako drage in še več kakor prej.

Razumljivo je torej, če v Nemčiji in v Avstriji nastopajo sedaj resno in odločno proti oderuštvu s cenami. V Nemčiji nastopajo proti temu oderuštvu vojni poveljniki. Tudi v Avstriji

posvečajo temu vprašanju več in več pozornosti. Države namreč ne tvorijo le trgovci in prekumarjevec tudi konsumenti. Ljudje, ki nimajo pravi razen svojo delavsko moč, so cel večini. Ali naj država zanemarja interese večine v prid manjšine v urejeni državi? Nobene niti ne delamo, če zahtevamo od vsakega državljanika, da se zadovolji z zmernim dobičkom pri nabavnih stroških za režijske stroške in plača za svoj trud. To načelo pa bi moralo postati v obče družbi pravilo pri določitvi cen za neobhodno potrebna živila. Določanje cen kakor se vrši danes, diktira „sveta sebičnost“, češ, da brez njega ni mogoč napredek. Ob nem času še gre, toda v vojnem času pa utegne voditi ta svoboda v gorje. Zaraditoga se mora družba proti temu braniti. Ker ljudje sami marajo prostovoljno biti solidarni, jih treba siliti k temu. V svoji razsodbi pravi najvišji sodni dvor: Posameznik se mora v javnem interesu omejiti v izkoriščanju podanih razmer pridobitev večjega dobička. To se pravi, da se posameznik noče v tem oziru omejiti, ga morajo prisiliti družba s stroko kaznijo, da se omeji. Kako vpliva kazen, dokazuje dejstvo, da je radi oderuštv s cenami kaznovani mesar odvil dobavitelje živine in skušal dokazati, da dogovoru pošiljajo na trg le toliko živine, ostanejo cene vedno enake in le malokdaj dajo, marveč le vedno naraščajo. O tem sodnik je bil že obveščen justični minister. Najbrž bo kmalu vršila obravnavo in tedaj izve javnost kako ravnajo častiti dobavitelji, da zadovoljujejo svojo „sveto sebičnost“ in dvigajo živinene cene.

Enako se dogaja morda tudi po drugih krajih.

Bolni naplncih Sanatorij **Aflenz** Hofacker 630, Stajersko, Prospekt

Gospodarske.

Kolnati fižol in njegov nasad. Vsak vrtnar sestnik je že večkrat opazil, da prinaša kolnati fižol bistveno višji donos, ko nizki in se ga pri deževnem vremenu ne prime tako lahko rja kakor slednjega. Tudi bi bilo torej v prihodnjem letu nasaditi mnogo več natega fižola in še sedaj pričeti s potrebnimi pripravami. Pred vsem je treba pravočasno si omisliti potrebne sadike, ki se jih mora sedaj naročiti, in po zimski dobiti. Navadno ima kolnati fižol prekratke kolje, marveč čisto kratke palice, na katerih visoko plezajo rastlina ne najde dovolj opore. Zgornji poganjki potem dol, rasejo skupaj in si tako medsebojno vzporedno solčno svitlobo. Pri porabi kratkih poganjkih donosa kolnati fižol le nezadovoljivo žetev. Nadejati se mora pravočasno misliti na potrebno seme. Nikomur ne mislite, da bodejo imele trgovine s semenjem prihodnjega leta že zadostno množino semena. Vemo, je bilo letos spomladaj težko dobiti marsikatero seme, visoke cene so morali plačevati vrtni posestniki vemo pa, kako bo v tem oziru v prihodnjem letu. Skrbeti nam je torej treba za to, da si po možnosti sami priskrbimo dobro semensko blago. Najbolje dobiti iz prvih polnozrnatih strokov takih rastlin, so jako polne. Te določimo torej za seme in jih tako označimo s tem, da nanje privedemo posebej ali vlakno. Od teh rastlin dobljeno seme ločimo od onega, ki je odmenjeno za porabo; najbolje mu je če je obečeno v značnih vrečkah. Stroki, ki so pozneje ostanejo na preklajah in večinoma ne zrastejo, nam ne nudijo z daleka tako dobrega semena, ko zgodnji. Torej vso pozornost že sedaj dobaviti, nega semenskega blaga.

Obrezovanje tomatov (paradižnike). Leto dobiti nikahki tomatov iz Italije in le malo iz kronovin monarhije; radi tega bomo glede te okusne in priljubljene zelenjave navezani večinoma domačo pridelavo. Tomati ljubijo toploto in svetlobo vsled tega le v toplotežnih vrtovih in do sadovi le v solčnih poletjih. Večina sadov ostane seni zelena in gre v nič, ko pritisnejo prvi mrzli pol podivjano rasti. Večinoma so za tomat pot kelci mnogo prekratki. Dajte tedaj daljše kolce, ko mogoče več svitlobe in odstranite škodljive Oton Bruders, strokovni učitelj in vodja pomagalnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri namestništvu.

Bitka v Vzhodnem morju.

Prinesli smo v zadnji številki uradno poročilo o bitki v Vzhodnem morju. Nemške pomorske sile napadle so otok Utö. Prisilile so ruske parnike k nazadovanju in premagale sovražne obrežne baterije. Druge nemške križarke prepodile so ruske torpedne čolne v pristanišče Rige. Nemci niso imeli izgub. Ob tej priliki prinašamo v boljše umevanje uradnih poročil tozadevni zemljevid.

Zum Seegefecht in der Ost-See.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

Za
skih 1
bojne
široki
v vzk
nik z
Ermo
d y i
mesta
D n j
Seret
vražn
janka
m n o
m e r
b r i
čete
J a s
N
manj
zavri
povs

smo
b a l
n a j
Dva
ostal
V te
3.070
stroj
izkop
sov l
Prin
šnih
tako
1000
zasle

(za Va
vešča
pri g.
ptujsko
Leskov

Ljuds

S